

пентрѣ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 3.

Luni, 14. Januarie

1846.

КАП АЛ ТРЕЙСПРЕЗЕЧЕЛЕА ДИН
КАРТЕА Д. А. Gerando. Ромънїи.

(Ърмарѣ.)

„Дитр’о зи адъсеръ ла пої о тїпъръ ромънъ, кареа тречеа де кѣптъреадъ фѳрте вѣпъ. Ла дичепѣт пѣ пѣтеаї скоате тѣ-варъ зѣ топ дела дѣпса. Мїка сълѣатїкъ тѣ-шіа, рошіа, кѣзта кѣ окї ла кѣлджшїнтеші. Арѣкаръм зѣ вѣл (voile) песте капѣл еї. Аскѣпсъ де жѣмътате сѣпт дндѳїтрїме вѣлѣдї, се дѣмѣрѣвѣтѣ, дичепѣ зѣ кѣптек лїп шї прелѣпїт, пе каре’л кѣптъ кѣ тре-толї непрекѣрмадї; дѣпъ ачеаа дшї кѣр-тѣ кѣптекѣл шї ка де рефрен флѣїера кѣ плѣчере тѣлгъ. Вѣзѣнд кѣ остенїсе, фѣ-кѣрѣм сѣ вїе о алтъ кѣпоскѣтъ а еї, ка-реа дпкъ ера о кѣптъреадъ пѣ маї пѣдїп лѣздатъ декѣт чеаа. Амъндѳѣ се дѣмѣр-вѣта зѣпа пе алта, шї сѣпт вѣл форма о грѣпъ, кареа фѣрѣ дндѳїалъ ар фї дпсѣ-флат пе зѣ звѣрав. Кѣ кѣпшоареле пле-кате зѣпа кѣтрѣ алта дичепѣрѣ ашї пѣлда пегрїї окї кѣтрѣ пої, спре а се дѣда кѣ презендїа поастрѣ, шї кѣ о сѳїадъ преа-плѣкѣтъ дшї преѣтѣла дѣдетеле прѣсте салѣеле лор де монете шї де тѣрѣеле дпшїрате ла пент. Ла зрѣтѣ атѣт с’аѣ дѣдат кѣ vederea поастрѣ, дпкът пе кѣп-

тарѣ маї тѣлте хорї с’аѣ „кѣптече паціо-вале.“ Се пѣреа кѣ дп зрѣтѣ дшї фак петреканїе шїешї кїар, дпкът пе вѣзѣрѣм сїлїдї а ле опрї, ка сѣ пѣшї дешерте ре-перторїл дитрег де кѣптече. — Сѳїала лор перїсе, шї еле дичепѣрѣ а ворѣл. Ам трѣвѣїт сѣ ле спѣнем пентрѣ че леам кїемат. — „Ачеста е зѣ стрѣп,“ ле зїсе-рѣ, „каре вреа вѣкѣрос а вѣ аскѣлта.“ — „Аѣ дп дѣра дѣмнеалѣї пѣ кѣптъ оаменїї?“ дитреварѣ фемеїле. — Кїзѣпѣрарѣм дела еле кѣмъшї кѣсѣте шї мерїндѣрї (серѣїе-те, пѣнѣзѣтрї), пе каре кѣдетам а ле лѣа кѣ мїне. — „Ла че дї трѣвѣск Длѣї тѳте ачесте лѣкѣрї? Аѣ пѣ се афлѣ дп дѣра де зѣнде е дѣмнеалѣї?“ — Апої зрѣмарѣ челе маї дешендате дитреѣрї дѣспре вѣр-вадїї, де фемеїле, ва шї де черїл патрїеї тѣле. Кїзрїосїтатеа лор фѣ дѣцептатѣ фѳрте тѣлт: еле вреа сѣ теаргѣ аколо „дп жос.“ — „Дпсѣ аколо се ворѣеще о лїм-ѣвѣ, пе кареа вої пѣ о прїченѣдї,“ ле зї-серѣм пої. — „Дар Дѣмнеавоастрѣ кѣт фачѣдї?“ — „Ної о прїченѣм.“ — „Аша дар,“ — адаосѣрѣ фемеїле, — „пої вом ворѣл кѣ Двоастрѣ; апої вом дѣвѣца шї пої лїмба де аколо.“ — „Дар се чере сѣ кѣлѣторїдї трѣї септѣмѣпї.“ — „Че, орї кѣ лѣмеа е атѣт де марѣ?“ дитреѣвѣ вѣпа.

Фрате-меѣ мерсе опт зѣме кѣнд vindea ikoane; апої ажѣнсе ла зп мѣнте, знде зп солдат дї зѣсе, кѣ п'ар пѣтеа мерѣе маї департе. Нѣ кѣтва е аколо капетѣл лѣ-меї?“ — „Нѣмаї Трансїлванїа се термінѣ аколо. Кѣ зп паспорт фрате-тѣѣ ар фї пѣтѣт кѣлѣторї анї дѣтреѣї.“ —

Партеа маре дїн десемпѣрїле (кїпѣ-рїле) амѣтѣрате дѣ карте ле лѣарѣм кѣ дагеротїпѣл. Кѣнд ромѣнїї вѣзѣрѣ лѣ-крареа ачестѣї інстрѣмент фертекѣторїѣ, пѣ се дѣдоїрѣ нїмїк, кѣ ачела ар фї лѣ-крѣл дракѣлѣї.*) Нѣ воїеа нїчї декѣм а се пѣне пайптеа лѣї: аѣ пѣ авеа пѣтере фертекѣтоаре дѣфрїкошатѣл окїѣ ая ма-шїнеї? Маї ла зрѣтѣ дѣпѣ че се дѣкре-дїндарѣ, кѣ п'ар фї нїчї зп перїкол, се дѣвоїрѣ а ста пемїшкадї крѣзѣнд кѣ пор-третѣл лор ва мерѣе фоарте департе. Чеа дїнтѣе черкаре о фѣкѣрѣм кѣ зп картрас де вїволї че се опрїсе сѣпт ферестрїле поастре. Дѣтрапѣл че тѣпа вїволїї, лѣѣ ordїн а пѣ се мїшка дїн лок шї вѣзѣ кѣ дѣдрептѣм чева асѣпра лѣї шї а вїволї-лор сеї. Ел вѣдеа маре неодїхпѣ шї кѣнд се вѣзѣ пе сїне шї вїволїї сѣї десемпадї пе леспецїоарѣ стѣтѣ кѣ тотѣл зїмїт. Чева дѣл пемѣлѣзїтїа: і се пѣреа кѣ вїволїї зѣ-грѣвїдї ера преа нїчї, кѣ каре лї с'ар фаче педрептате. Омѣл пострѣ да дїн кап кѣ зп аер пе гѣндѣрї, шї дакѣ дѣ челе маї деапроане опт зїле ера сѣ се дѣтѣмпле вїволїлор сѣї кѣт маї пѣдїн рѣѣ, пої неа-пѣрат ам фї кѣнїгат чїпстеа де а фї со-котїдї дѣтре фертекѣторїї ачелѣї дїпѣт. **)

*) Токта ва шї маїгарѣл, сѣвѣлѣл, славѣл, дѣрав. Реч.

**) А рѣрос. Ънѣл дїн кондѣкторїї дрѣвѣлѣл

Nimik maї kѣpїoc декѣт дїскѣрсѣрїле че подї дѣчене кѣ дѣранїї ромѣнїї. Ън овсерѣкторїѣ де оаменї аскѣлѣтѣ знеорї кѣ маре интерес пемѣмерателе лор дѣтреѣрї, каре вѣдеск зп фелїѣ де мїшкаре а спїр-тѣлѣї. Naivїtatea (сїмплїтатеа вїедеї лор) се аратѣ шї дѣтр'о мѣлдїме де датїне, пе каре ле афлї нѣмаї ла попоарѣле па-тѣреї. Еї дѣшї фак скалдѣ (ваїе) ка шї indianїї nordamerїkanї, зѣнд кѣ апѣ пе-трїле ферѣпѣтате. Дакѣ зп дѣтрап дѣкеїе кѣ вечїпѣл сѣѣ врео дѣвоїалѣ, саѣ орї че треавѣ, нїчї одатѣ пѣ лїпсеѣе ашї вате прѣкѣл таре; ачеста крѣще кѣ дѣдоїта сѣвенїре ла пѣлмїле татѣ-сѣѣ шї ла зїоа дѣкеїерїї контрактѣлѣї*). Datїna ачѣаста се афла ла Галї (стрѣвекїї пѣрїпдї аї фран-цозїлор). Сѣпт пѣрѣта сїмплїтате а ро-мѣнїлор де мѣлте орї стѣ пїтѣлатѣ пѣдї-пѣ істечѣне рѣтѣтѣоасѣ. Ън ромѣн авеа а чере фатѣл зпѣї адвокат дїн мїкѣл о-раш Баїа маре. Ел мерѣе ла чела кѣ о пѣнѣгѣ де ванї а тѣпѣ шї лѣнд зп аер де ом сїмплѣ дї зїче: „Dѣтпѣата ецїї а-чела каре мїнте пе платѣ?“

Ромѣнїї сѣпт фоарте оспетаредї (прї-мїторї де стрїпї). Де шї сѣпт сѣрачї, еї дѣсѣ нїчї одатѣ пѣ лїпсеск а дѣпѣрїдї кѣ чел маї сѣрак жѣтѣтате дїн чеана саѣ дїн мѣтѣлїга са. Чеа маї маре пѣчере пе каре лїо поате фаче пропрїетарїѣл

де фѣр дела Нїзрнберг дѣколо прїн Баварїа пе фѣкѣ рефлексїа, кѣ сѣтенї пемдї дїн а-челе пѣрїдї шї пѣлѣ астѣзї дѣшї скот кѣзѣла кѣ тот респектѣл де кѣте орї шѣрѣтоареа машїнѣ де авѣр (локомотївѣл) трече пе лѣл-гѣ еї. Реч.

*) Ънде се дѣтѣмплѣ ачѣаста?? Дар каре п'аре прѣнчї? Реч.

(domnѣл, Seigneur) есте, дакъ ва гѣста кѣм зѣк ромѣнїи тѣпкареѧ лор націоналѣ, тѣтѣлїга, каре нѣ е алт чева, декѣт кѣрат полента Италиенлор. Амї адѣк а-мїнте къ прїи мѣнцїи Златнеї тѣмлаїѣ къ ѡн кѣлѣзз (кондуктор) ромѣн. Ам тїмпѣл че попосїам ла о мїкъ оспетѣріе алѣтѣреѧ дрѣтѣлїѣ ел дшї мѣѣ вїи, їар еѣ тѣ дѣсеїѣ ла ѡн їсвор вестїт, пе каре'л азїам тѣртѣрѣнд мѣнгѣ ѡн спїнет. Пе ромѣнѣл теѣ дл ловї мїлѣ de mine възвѣдѣтѣ къ веѣ апѣ кѣратѣ. Ел алергѣ ла мїне къ плоска са де кѣркѣветѣ шї тѣ дшїїе къ жѣтѣтатеѧ вїнѣлїѣ. Омѣл атѣт тѣ сїлїа, дѣкѣт хотѣрѣїѣ а прїмї, темѣндѣтѣ ка нѣ кѣтѣва съ тѣ не'дѣлеагѣ, дѣтр'ачеѧ оспетарїѣл дл фѣкѣ съ прїчеапѣ, къ еѣ аш веѧ къ деосебїтѣ плѣчере апа лїмпѣде. — Ачеваш оспїталїтате пѣзѣще ромѣнѣл шї кѣтрѣ некѣпоскѣдї. Нѣ нѣ маї дл дїнѣтѣл Златнеї, чї дл тоатѣ Трансїлѣванїа афлї ачеѧ дагїнѣ агїнгѣтоаре de їнїтѣ de а пѣне ѡлчеоаре плїне de апѣ мѣнгѣ дрѣтѣ пентрѣ трекѣторї. Асемеѣеѧ шї сеѧра пѣп дїи пайнѣеѧ пордїлор пентрѣ чеї карїї сосекк поапѣеѧ дл сат. Чеї маї богадї адаогѣ шї пѣне. Еї даѣ ачестеї дагїнї пѣтеле de поманѣ (pro manibus пентрѣ чеї мордї), пентрѣ-къ еї кред, къ дакъ вор да челор вїї, рѣпосадїї лор пе чеѧа мѣте нѣ вор сѣѣерї нїчї фоаме нїчї сете. Ла тѣргѣрї алѣаргѣ върѣадї шї фетмеї спре а сѣрѣта тѣна попїї, каре ка шї еї кѣлѣат дл опїнчї дѣрѣнецїї венї сїре а вїнде шї а кѣтпѣра вїте. Тїпереле фете тѣмѣл къ ѡлчеоаре шї дѣвїїе къ апѣ пе чеї сетошї. Дакъ ѡн ромѣн тоаре дл кѣтаре сат, аї сѣї кок пѣне шї о даѣ de поманѣ, къ каре аратѣ къ лаѣ ївїт.

Рѣпосатѣл vede, шї дѣпѣ фапта лор тѣ-сѣрѣ ївїреѧ лор.

Дѣтрѣ адеѣтр пентрѣ ѡн попор ка ачеста нїчї декѣм нѣ треѣѣе съ деспѣдеж-дѣїм. Де шї ромѣнїи сѣнт кѣзѣдї греѣ, еї тотѣшї негрешїт се вор рїдїка їарѣ, кѣчї еї сѣнт прїмїторї de о репѣде кѣлтї-варе (carables d'un développement rapide). Nїmїnї нѣ ва неѧа скѣдерїле шї вїдїѣрїле лор. Денеѧ лор е de проверѣ (de пїлѣт); еї се дѣѣватѣ дл тоатѣ дѣмїнека de вї-арсѣл лор de прѣне,*) пѣнѣ аѣ вреѣн кѣреї-дѣрїѣ. Еї се фолосекк de вїкленїе, кареѧ е арѣа слаѣлїѣ шї ал склаѣлїѣ (du faible, de l'esclave), сѣнт шї сетошї de рѣ-ѣѣпаре, кареѧ дѣсоѣеѣе пѣрѣреѧ пе вї-кленїе. Ам време че магїарѣл дшї вар-сѣ дѣтр'о клїпѣ тѣнїа колкѣїтоаре дѣ-трѣпсѣл, ромѣнѣл шїо аскѣнде шї тѣш-кѣндѣ'шї вѣзеле зїче: „Dїне мїнте.“ Со-сїнд прїлежѣл, фї сїгѣр къ ел п'аѣ вїтат. „Сѣ те пѣзѣцї de дїне мїнте,“ зїче ѡн проверѣ магїар. Ам веакѣл треѣтѣт кѣнд повїлїтеѧ дї апѣса къ жѣг преѧ тїрѣпекк, еї дл револта деѧа 1784 дшї рѣсѣѣпарѣ кѣрѣчѣе, кѣчї нѣ кѣрѣдѣрѣ нїчї вѣрѣста нїчї сексѣл. Револта ачѣаста о дѣтрепрїнсе ѡн дѣрѣан дїи комїтатѣл Zarand аѣѣте Хора. Ел се дѣдѣелесе къ ѡн алт соѣ ал сѣѣ а-ѣѣте Клошка шї амѣндої дшї дѣтрѣпїрѣ ванделе лор сѣнт ѡн стеѣарѣ преѧ векїѣ каре се маї vede дѣкѣ дл пѣдѣреѧ Бѣї-де-Крїш. Еї дшї фѣкѣрѣл планѣл ка нїѣе дѣпералї харнїчї шї мерсерѣ дрѣпт асѣ-

*) Нѣ есте ал лор, чї ал прїпрїетарїлор, кѣчї лор дл їовѣдїте нѣ ле есте словод ал фѣр-ѣе, каре дѣкѣ е о тѣре порочїре дѣтре че-теле de непорочїрї.

пра зпор фортъреде не каре ле арсеръ. Гъвернъл дитързіе а тримите тръпе дн контра ревеллор, де знде с'аѣ скорнит ворва, къ Іосіф П. дін зра кътръ повліме ар фі провокат днсъш тървзъріме; ші ръскоала девенісе амеріндътоаре, кънд повлімі магіарі днкълекънд каіі, о пѣдшпръ. Капіі револтеі мѣріръ моарте де крими-налі. Дн комітатъл Zarand, дн каре сънт фоарте мѣлці ромъні, се афлъ ла мѣлте касе портретъл лѣі Хора. Ел е днвръкат богат, фацаі е рѣменъ фоарте, дн мѣлъ ціне зп вас де аѣр плін де він. Де де сънт стаѣ къвінтеле: Хора вѣ ші ходінеце, цара плънѣ ші плътеце.

С'аѣ арѣтат дн осевіте тімпѣрі лотріі де дрѣмѣрі, каріі саѣ дін лене саѣ дін рѣс-вѣпаре пѣрѣсіндѣ'ші къмінѣл, віедѣіа не сокотеала челормалці сътені. Нѣ одатъ везі къ зпні ромъні къ кіпѣл ачеста се арѣккъ дн лѣптъ аѣспра соціетъдеі. Тре-кънд поі прін мѣнціі Трѣскълѣі зп къ-лѣвз не повестіа маі мѣлте трѣсврі крѣп-чене а зпві лотрѣ, каре рѣспѣндісе кътре-мѣр дн ачел цінѣт. Дін депѣртаре се азѣіа пѣшкътѣрі, каре поі крѣдеат къ сънт дела вѣпѣторі; ла репѣтоарчере пі с'аѣ спѣс, къ дѣпъ че хѣсаріі комітатѣлѣі къ-касѣръ маі мѣлт тімп дн зрѣа лотрѣлѣі къ пѣціме трасе, маі ла зрѣмъ пѣсеръ мѣпа не ел. Апроапе де Баіа маре зп лок спре поала мѣптелѣі се пѣмѣще „Сѣрїтѣра лѣі Шінтеа,“ днтрѣ сѣвеніреа зпві лотрѣ файмос каре пѣртасе ачест пѣме. Днпѣ-ціт фоарте де хѣсаріі комітатѣлѣі Мара-мѣрѣш фѣці кътръ дрѣмѣл де царъ, кънд деодатъ веде дн фацъ къ сіне хѣсаріі ді-стріктѣлѣі Кіоар. Ачі се днпѣлніа дѣбъ комітате, ші аша ел се вѣзѣ днпреціѣ-

рат прін дѣбъ трѣпе деодатъ. Сѣѣпарѣа семѣпа а фі песте пѣтіндъ. Дрѣмѣл къ-прінс де дѣшмані, се шерпѣіа спре деал дн жос. Де о латѣре се пѣлда зп мѣпте репезіш, не каре Шінтеа н'авѣ тімп ал зрка; де чеѣалалтъ парте се дескідѣа о адѣпчїме маре. О репѣде прівіре ла ло-калітате дн дѣде сѣат. Каравіна шіо лѣѣ де змѣр, апѣкѣ о ратѣръ гроасъ, о лѣѣ днтрѣ пічоаре ші се днпѣнтъ спре адѣп-чїме фѣцінд, іар къ ратѣра опрїнд оареш-към репезїмеа. Не кънд ажъсе сънт мѣпте, ел къзѣ пѣтрѣнс де глѣнде.

Ромънѣл дела фїре нѣ е рѣсѣоїос; дакъ днсъ л'аі днролат одатъ, се фаче остап вѣп. Ел н'аре фѣріа ші іздеала магіарѣлѣі, есте днсъ маі червїкос (маі не'ндѣплекат) днтрѣ а са днпротівіре. „Дѣ не моарте,“ е зп проверѣ днтрѣ-вѣіт ла ромъні. Ла еі аѣ маі рѣмас дн-къ чеѣа дін тѣріа (вітежіа) Романїлор, ші дн асемѣпаре къ сасїі а кърор фѣрвїн-деалъ де паче нѣ лесне се аратъ аїреа де кът ла пѣгѣдеторїе, зік еі: „Ла зп ромън зече сасї.“ —

Ромъніі ла днченѣт форма класа дн-вїпшілор, адїкъ а сервїлор. Дар сънт гѣ-вѣрнѣл прїндїлор пѣмѣптені (?), зп пѣ-мѣр дін еі фѣ повлітат пѣнтрѣ сервїціѣрі остѣшѣціі ші лѣаръ парте ла тоате дре-пѣтѣріле повлімеі магіаре. Зрѣмашїі лѣр дн партеа чеа маі маре пѣрчѣсеръ а віе-цѣі ка цѣрані, саѣ къ прїмірѣ дерегѣторїі фелїзрїте дн комітате. Знеорї еі днші пѣстраръ сімѣемїнтеле націонале, ші кънд лі се да прїлеж, се сілірѣ а арѣпка о парте дін лѣстрѣл че авѣ, аѣспра конпаціоналілор. Дн тімпѣл пѣтречерїі теле дн Трансїл-ванїа зп повїл ромън мѣрі дн вѣчїпѣтатеа

unde petreceram eă. Vădva sa ăi făcă o comăndare vrednică de un prinț. O septămintă ăntreagă steteră mesele ăștervate, la care pătea căprinde loc тоді каріі venia. Trei сате повліі ромъні ші песте о miie църані лварь парте ла ачест оспъдѣ отерік, каре се repoiesce de dăb-sprezече орі (?) ăn an. ăn ziua de mортăтаре се трасерă клопотеле дела dăb-sprezече сате ші мортăл фă петрекът de un кортецъ de dăbзечі ші чінчі попі. Се фăкърь dăbзечі ші чінчі de стърі, ші фіе-каре преот не рънд чіті ектепіа. Zіoa се ăлкеіе кă un оспъд скътп, ла каре локъл фіекърві попъ ера таркат кă о ъл плінъ de mіере, коперітъ кă un колак не каре ера ăнфіптъ о фьеліе.

(Ва зрта.)

Б И С Т Р И Ц А.

(Ăнкреіере.)

Коворăдвне дела Пещерă, ăсоціді de ветъл Бістріці че кърде ăn вале, лварьм о потекъ че дъче ла Арпота, мікь вісерікь, спре mіазъ поапте, ашезатъ ла о ăлълдіме de dăb орі маі сѣс декът Пещера. De ші Арпота се vede ăn къртеа тълъстірі, ăn ăдатъ че ăнчепі а сві, decімеа пьдърі ші ăлълдімеа векімор щержарі ăді астѣпъ vederea. Nimik пă ăді спъне кă те аі апропіат декът лътратъл вжпимор че те пресімт, ші вестек пьрпндимор кă ле vine о vізітъ.

Ne mіram de ідеала кă каре свіа кълъгъръл постръ, кървіа тълдімеа ăнмор треввіа сѣі фі слъвіт пьтеріме, ăn каре пă сь аръта пічі декът овосіт, ăn време

че поі авърьм треввіндъ сь не odіxнім ăn маі тълте рăндърі. Іатъ че е de prinderă.

Не твкѣа deалълві, афарь ăn zідъріле Арпоті, есте un фоішор de лемп, пьреді кървіа сьнт ăкоперіці кă пьтеле тьтълор vізітаторімор кредічощі каре аѣ авѣт рьв-đarea сь се сѣе аколо. ăнтре алте пьте, чітірьм не ал знеі dame кьпоскьте, ші un фел de афоріст, скріс de ачешші тълпъ, ăнпотрива вьтрăнелор кокете каре се жок кă лініщеа famіліимор, ші ăші фак о пропріетате ăn вьрваці алтора; лъкръ че не фăкă сь кредем кă D-eі се афла атвчі ăn mінъте de жалзіе, ші кă авеа сь се пълпгъ de врео некредіндъ каспикъ.

ăn ачел фоішор vederea сь ăntinde ăn депъртаре песте тьнді ші кьмпіі, пьлъ апроане de Ржмнік. ăn дреапта, маі жос есте Пещера пьспікълві, ші ăn вале Бістріца. Маре тревве сь фі фост аневоінда, кă каре сь фьчеа ачесте zідірі ла асфел de ăлълдіме; ăn сь vede кă грезтатеа vірвітъ, ера зпъл ăn мерітеле реліціосе але вреімор de атвчі. Апоі ачесте тълъстірі не ăлълдімеа тьндимор, ера ка піще четъдві каре слъжеа de ăзім лівертъці ла ăнпрежърьрі греле. Trei кългърі алкътвек тоатъ поплăціа Арпоті. Ачестъ вісерікь аре un venit de 100,000 леі, ші кă тоате ачестеа, пă шіѣ ăn акві прічінъ, кългърі сьнт сіліді сь чершіторѣаскь прпн сате пентръ цпнереа vіеді мор, ші а канделі каре арде не ăнчетат ла мортăнтъл Domпълві Басарав; мортăнт фрзмос, каре деспъгьвеще кă тълдѣтіре не кълътор de остенеала че ăші дъ ка сьл vізітеze.

Ачест монумент есте де маршър альбъ, рѣдикат де пѣтѣнт ка де патрѣ палме, ші лѣнг ка де патрѣ пічоаре. Не дѣлсѣл есте съпатъ дѣ реліеф артѣра принцѣлѣ ші а цѣри, тѣхѣри ші стеагѣри.

Ам зѣовіт маі тѣлте чеасѣри дѣ лѣхѣтрѣл вѣсерічі, шезѣнд пе піатра торѣхѣнтѣлѣ, ші ворѣнд де вѣртѣдѣле зѣвѣ принцъ кѣ інімъ повѣлъ, каре, щѣнд а вѣрѣі а преферат тотд'аѣна вѣхѣрѣле пѣчі, каре, деѣтоінік а доѣхѣнді пѣтѣле де конкерант, а алес пе ачела де леѣіѣитор ші цѣвілізитор ал паѣіі сале. Ценерос кѣтре вѣрѣжташі сѣі, ші дрепт кѣтре тоѣі, поате сѣ зѣкъ чѣнеѣа кѣ ел п'а фѣкѣталтѣ грешалтѣ деѣхѣт ачѣа де а трѣі преа тѣлт. Бѣтрѣхѣнеѣеле лѣі л'аѣ фѣкѣт сѣ калъ сѣпт інфлѣнда зѣор міністрі пѣчѣнстѣіі ші пѣвредпѣчі, каре іаѣ дѣтѣнекат слаѣа, ші іаѣ а-тѣрѣхѣт чѣле дѣн зѣртъ зѣле але вѣеді.

Бѣтрѣхѣл принцъ есте зѣгрѣвѣт дѣ вѣсерікѣ, дѣ фаѣа торѣхѣнтѣлѣ. Ел поартѣ антерѣз кѣ флорі, талотеа дѣлѣлпѣнтъ кѣ рѣс ші короанѣ. Статѣра лѣі е дѣлалтѣ, пѣрѣл алѣ ші кѣпѣл бѣрѣѣтѣск.

Дѣпъ че вѣзѣрѣм дѣ деатѣрѣнтѣл тот че Арпота аѣа де вѣзѣт, пе дѣторсерѣм ла тѣлѣстѣре, зѣде сосісерѣ дѣ ліпса поастрѣ ші алѣі вѣзітаторі. О копѣліѣдъ ка де треі ані, веселѣ ші фѣрѣмоасѣ, се жѣѣа пе іарѣѣ. Дѣтреѣхѣнд де пѣтѣле кѣлѣторіѣор, афларѣм кѣ есте зѣ воер Краіѣѣеаѣ кѣ фаміліа са. Кѣ тоате кѣ дѣпъ пѣтѣле че дѣмі спѣсерѣ, ачѣаѣстѣ фаміліе пѣ дѣмі ера кѣпосѣкѣтѣ, дѣр о кѣрїозѣтате пѣдѣслѣшѣнтѣ тѣ дѣдептѣ сѣ інтрѣ дѣ вѣсерікѣ, зѣде сѣ афла кѣлѣторіі. Дѣпаіптеа ѣогатѣлѣі кошчѣіг дѣ каре о-дѣхѣск тоаѣеле сѣхѣнтѣлѣі Грігоріе Де-

каполітѣ, вѣзѣі о фѣтеѣ дѣдѣлѣкѣіатѣ каре пѣрѣа а се рѣга кѣ фѣрѣінѣѣалѣ. Дѣлѣгъ дѣлса ера о алтѣ тѣхѣрѣ, че се пѣрѣа кѣ п'аре сѣ сѣпере пе сѣхѣнтѣл, кѣ пічі о рѣгѣчѣіѣне. Кѣнд фѣтеіа чѣа дѣнтѣіѣ дѣші дѣптоарсе капѣл, вѣзѣі піѣде трѣсѣрѣ каре дѣмі адѣѣѣа аміпте о перѣоанѣ че ам кѣпосѣкѣт алтѣдатѣ. Дѣр ѣеѣеа тѣа кѣпо-щѣінѣдъ аѣа зѣп кѣп дѣлсѣфлѣѣіт де колоріѣле дѣміпѣдѣі, окі плѣіі де фок ші де вѣоѣіѣне, ші зѣп че зѣхѣвѣитор дѣ тоате мѣшкѣрѣле; ачѣаѣта дѣп протѣіѣѣ аѣа сѣфѣрѣінѣа ші гѣлѣіѣеала зѣгрѣѣіѣте пе кѣп, окі стѣіпѣі ші фѣрѣ еспресіе, ші зѣп че дѣрѣрос дѣ тоатѣ фѣінѣа. Еа се зѣітѣ ла поі, апоі шоптѣі зѣпче тоѣарѣшѣі сале, апоі, дѣпъ че ешѣрѣм дѣп вѣсерікѣ, дѣмі дѣте кѣпо-щѣінѣдъ. „Сѣпт сігѣрѣ, зѣсе, кѣ пѣ тѣ маі кѣпоѣіі, дѣр пѣ почѣіѣ сѣ тѣ мѣр, кѣчѣі щѣіѣ вѣне кѣт м'ам скѣіѣѣат.“

Се поате дѣдеѣеѣе вѣмірѣа тѣа кѣнд тѣ дѣкредѣінѣаі кѣ есте ачѣеаш перѣоанѣ пе каре кѣ треі ані маі паіпте о вѣзѣсѣм тѣхѣрѣ ші фѣрѣмѣсѣ. Дѣмі адѣѣѣіѣ аміпте де кѣвѣнтѣле прѣорѣкѣлѣі: „О сѣфларе трѣѣѣ ші флѣоарѣа кѣзѣі, ші пѣтѣнтѣл че о пѣртѣ пѣ о ѣа маі кѣпоаѣе!“ Треі ані аѣ фост дѣдѣѣѣіѣ ка сѣ пѣе о деосѣѣіре гѣрозавѣ дѣнтре фата де атѣнчѣі ші дѣнтре фѣтеіа де акѣм! Дѣр тѣлте сѣпт дѣрѣрѣле омѣлѣі, ші адѣхѣчѣі ші аѣаре сѣфѣрѣінѣеле інімі. Скѣіѣѣареа адѣѣѣ де ѣреѣе, есте о леѣе а паѣтрѣі че дѣші зѣрѣаѣзѣ кѣрѣсѣл, фѣрѣ сѣ аѣѣѣ дѣ сіне пімік сѣхѣшѣитор, кѣчѣі дѣші гѣѣсеѣе зѣп фел де тѣлѣгѣіѣере дѣ соарта ѣѣѣѣасѣкѣ, дѣр ачѣа прѣіѣнѣіѣтѣ де сѣфѣрѣінѣеле морале, е трѣіѣѣтѣ ка тоартеа ші ана-сѣ сѣфлѣѣѣл кѣ зѣп сѣптімент дѣрѣрос.

Кѣнд те прѣѣѣѣлѣі сѣара пе о ліѣѣеде

вещедъ, ши веџи копачи десвѣркаци де по-
доава лор, ши фрѣнзеле галбене рѣсичите
де вѣлтѣри лн адѣнчичеа вѣлор, ведереа
ачеаста дешчаптъ лн свѣлет idei мѣлап-
холиче, фѣръ амѣрѣчиче, о реверие пе-
деслѣшитъ ши те гѣндеци поате ла ѣарна
виеци. Дар кѣнд примѣвара, о вижелие пе-
щептатъ рѣнеазъ партерѣл, ши замѣлеле
вещежитѣ акопер пѣмѣнтѣл, де аї авѣт
врезн фѣѣ пе каре л'аї пѣрѣвт лнкъ лн
леагѣм, врезн фрате саѣ зн прѣтеп, саѣ
орѣ че фѣицъ ѣвѣитъ каре теа лѣсат фѣръ
време, гѣсеци о асетѣпаре трѣстѣ лнтре
соарта лор кѣ а ачелор планте, ши зичѣ кѣ
аша пѣере, аша съ трече тот че е вѣн ши
фрѣмос лн лѣтеа ачеаста!

Лн пѣципъ време кѣт маї зѣвовѣрѣм
ла Бѣстриѣа, кѣлѣгѣри пе спѣсерѣ мѣлте
деспрѣ тѣкълошиа лор ши обѣчеѣриле арѣ-
стократиче але пѣрѣнтелѣи Ігѣмен. Норо-
чѣре кѣ пої венѣсерѣм лн трѣсѣрѣ кѣ па-
трѣ каї, кѣ зн сѣрѣциѣ каре стрѣга де лѣи
лѣа авѣл, ши кѣ дої дорованѣи че лѣ ерам
даторѣ прѣтеивѣциї лнгрѣжѣри а кѣрмѣито-
рѣлѣи дѣн ачел жѣдеѣ. Алѣел ам фѣ фост
лн примѣжѣиѣ съ мѣлпем афарѣ дѣн мѣлѣ-
стѣре, дѣпъ кѣм съ ѣрмеазъ кѣ алѣи пѣкъ-
тоши, каре вѣн пе жос ши фѣръ сѣитъ.

Дѣпъ зн адеѣр трѣвиал, лнпѣнтеа лѣи
Дѣмнезеѣ сѣнтѣм тоѣи д'о потрѣвѣ, ши лн
лѣкашѣл лѣи нѣ есте мѣк саѣ шаре; дар знѣи
дѣн ѣрмѣторѣ Апостолѣлор, вѣтѣнд адеѣв-
рѣл ачеста, ши черчетѣнд кѣ скѣмпѣтате
дѣстѣнѣциле социале, те прѣитѣск вѣне дакъ
вѣи фѣи воер, ши лнкъ воер таре; маї пѣ-
цип вѣне дакъ вѣи фѣи пѣрѣѣѣтор; ѣар де вѣи
фѣи дѣрѣп те поѣтѣск афарѣ.

Апої съ пѣлѣпг кѣ стѣпѣнѣреа лѣи пе-
дрѣнтѣдеѣе, лѣвѣнд о парте дѣн венѣтѣриле

мѣлѣстѣреци пѣнтрѣ трѣвѣицѣле статѣлѣи:
Стѣпѣнѣреа леа лѣсат лндѣстѣл ка съ трѣ-
ѣаскъ дѣпъ кѣвѣицѣ, ши лнкъ съ факъ ши
чева вѣпѣтѣци: Съ пе арате дар вѣпѣтѣ-
циле каре ле фак саѣ каре леаѣ фѣкѣт кѣар
пѣлѣ съ нѣ лѣ се ѣа ачесте венѣтѣри; съ пе
арате фетеле сѣрѣче каре леаѣ ажѣтат,
копѣи сѣрмѣнѣ каре ѣаѣ пѣс лн шкоале, спѣ-
талѣриле каре ле аѣ лнтемеѣат, съ нѣ ле
арате ачестеа, ши атѣнѣи vom зиче кѣ трѣ-
вѣѣа нѣ пѣмаї съ лѣ се лѣсе венѣтѣриле, дар
лнкъ съ лѣ се маї адаѣе. Чеї дѣнтѣи кѣ-
лѣгѣри кѣрора с'а лнкреѣицѣат дѣреѣѣиа мѣ-
пѣстѣриле, с'аѣ арѣтат вѣрѣдѣнѣи де сарѣина
лор, ши аѣ лнпѣлѣит лн кѣѣет кѣрат до-
рѣиѣа фѣндаторѣлор. Дар алѣи маї тѣрѣѣиѣ
молипѣсѣндѣсѣ де патѣмѣле ши вѣнеѣѣциле
каре мѣлѣчѣск соѣѣетатеа, аѣ врѣт се адѣне
коморѣ ши съ 'поате лн авѣр. Дѣмнезеескъ
фѣѣ ал Марѣи ера сѣрак ши змерѣт, ѣар оа-
тѣнѣи каре аѣ фѣкѣт жѣрѣмѣнт де сѣрѣчѣе
ши де змерѣние, с'аѣ лнтрекѣт ла воѣѣѣи,
ши аѣ прѣвѣмлат трѣѣѣа лор лн мѣжлокѣл
овѣци. Шѣѣ кѣ сѣнт ла ачѣаста екѣпѣци
вѣрѣдѣнѣе де чѣнсте, дар а'ши дорѣи съ фѣе
лнкъ маї мѣлте, пѣнтрѣ ѣнтерѣсѣл вѣеї кре-
ѣицѣе каре слѣвѣеѣе дѣн зѣи лн зѣи, каре нѣ
с'а лнѣпѣс атѣт, дѣкѣт прѣп моралѣл сѣѣ
чѣл десѣвѣрѣшѣт, прѣп авѣнѣѣѣе ши ѣвѣре
де оменѣре ши ал кѣрѣа лнтемеѣитор, зѣчеа
ѣченѣиѣлор сѣи: „Чѣл дѣнтѣи дѣнтре вої съ
фѣе чѣл дѣн ѣрмѣ.“

АРХИВА АЛБИНЕИ.

Дѣн Архѣва Албѣнеї кареа есе дѣн тѣмп
лн тѣмп ка сѣпѣмент се пѣвлѣкъ ши Nr.
10 ши 11 кѣте о коалѣ ши алте дѣѣ сѣпѣ-
менте.

Ачеши Нрі ксприндѣ іаръши докзменте істориче пентрѣ имперіал ромъно-вългар історичімор де маре интерес. Ноі не тър-диним о скоате дін свлментѣл Нр. 11 ачестеа :

Прекъм пѣтѣнтѣл ши рѣнеле пі аѣ пѣстрат дн сінѣл лор монзменте археоло-диче, дін кареле се пот кѣде аствѣи челе маі сѣгре date істориче ши кареле ар фі де доріт а се кѣта ши а се адѣна хроно-лодик ши џеографік днтр'ѣн Алвѣм џеперал ал Дачімор, (дн фрѣнтеа кърѣіа віне ар фі а сѣ се адагга тавлеме пѣтінгериче ши а ле колѣтнеі Траіане), deasemenea гѣра попорѣлѣ ромън лѣкѣитор дін провинціале Дачіеі, аѣ пѣстрат кѣвінтеле романе інте-рпте дн тмпѣрї де челе варваре стрепне, де доріт ар фі ка літерадіі ши філо-ромънїі де піп осевітеле провинціі Дачіене сѣ ле а-дѣне ши сѣ ле пѣвліче прїа тіжлокѣл фол-лор, ка дѣпре тмп сѣ афле лексікографіі пострїі матеріе. Кѣ асемене скоп пѣвлік ши еѣ вртѣтоареле кѣвінте адспате дін Мол-дова, дін кареле о парте с'аѣ тпѣрїт дн Фоілметоанеле Алвінеі апѣл трекут (пѣпѣ ла Нр. 45), а кѣрора контпнзадіе сѣнт ши аічеа вртѣтоареле :

А.

Апоатп, тіелѣл де вп ап, прекъм : терџїл де трїі.

Аретеле, вервечеле (ariete).

Адевез ши адевесек, токмеск, адѣн. Аде-вез ши ам адеват тоате хѣртїіле тре-вѣтоаре (adaequo-age).

Арпѣліе де гѣџе, (cromot), larma.

Акоавѣ. Мѣсѣрѣ де ліквіде.

Аџїтѣ, аџета, плекаре, дорпнџѣ ; agitus, а-

gitatio, agito, am, сѣнт аџїт сѣ факче-ва, п. к. преаџїт, кѣџет, etc.

Б.

Балѣ сеаѣ велѣѣ : фѣарѣ, belua. Бала дра-кѣлѣі.

База-окїѣ : кѣѣтѣторїѣ дн жос, bassachio.

Кавѣѣ васаокїѣл.

Бѣџѣ : вастоп, тоіаг, фѣсте, жердіе, кондак, стеап, пертїкѣ, пѣрдіе, адапар, харар ; baculus.

Бѣџа сеаѣ Басіа. Кѣрѣвнеле апрпнс. Де-ла Брага.

В.

Верѣеле ши вежеле, і дѣк верѣеле : се зїче кѣнд аре чїнева фрікѣ де вп лѣ-крѣ сѣ пѣ се стрїче, провервїе рома-пѣ, карїі пѣрта верѣеле дн фѣшіе пѣ-трѣ впѣл че ера сѣ фїе пѣнїт (pedepcїt) де ачееа : і дѣк верѣеле.

Властїпѣ : тпѣ сеаѣ моластїпѣ.

Вѣтѣіе ; капра че ѣптѣеа оарѣ фатѣ, vitula.

Венѣс ; вп соїѣ де ѣлм.

Вїлан : вїлан, вїклеан, vilain, vilano.

Вїліа вѣптѣлѣі : пѣтереа, via.

Вїѣѣ : вал де сѣтан, рѣдѣџина де вндеї ве-хillum (vico).

Г.

Гѣтѣїѣ ши гѣтѣѣѣ, simulus, стог.

Гѣџѣл : канѣѣл, глѣѣѣ, команакѣл, кѣѣ-ліонѣл. Guscio.

Гаскѣ : колїѣѣ дін дої пѣредїі ши вп фѣнд, шопрон, олог. Casca.

Гѣтѣвосї ; се гѣтѣвосїа ла фок ; се сгрѣвїа, се дндесїа, simbo.

Галенѣ : галошї.

А Гѣтѣва. А прпнде, а гѣѣѣ сеаѣ ѣпѣі.

(Ва зрма.)